

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.III.45.103/2024/4.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Katalin a tanács elnöke

Dr. Bérces Nóra előadó bíró

Dr. Kovács András bíró

Dr. Sugár Tamás bíró

Dr. Ujhelyi-Gyurán Ildikó bíró

A felperes: felperes neve
(felperes címe)

Az alperes: Magyar Államkincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatóság
(alperes címe)

Az alperes képviselője: dr. Peczeli Ildikó kamarai jogtanácsos

A per tárgya: szolgálati járandóság visszafizetésével kapcsolatos közigazgatási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: az alperes

A felülvizsgálattal támadott határozat: a Miskolci Törvényszék 100.K.700.518/2024/4. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Miskolci Törvényszék 100.K.700.518/2024/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Az ítélet ellen további perorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálati eljárás alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2008. február 29-étől szolgálati nyugdíjban részesült, amely ellátást 2012. január 1. napjától szolgálati járandósággént folyósított tovább részére az alperes. 2023-ban a ... (a továbbiakban: munkáltató) a felperes részére december 29-ére egy nap fizetés nélküli szabadság igénybevételét engedélyezte, majd 2023. december hónapra a járulékalapot – a minimálbér 2023. december hónapban bekövetkezett változására tekintettel – kiegészítette a

társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 27. § (2) bekezdése szerint. Ezáltal a 2023-as évben a felperesnek a munkáltatóitól származó jövedelmekből fizetendő társadalombiztosítási járulékalapja összesen 4.177.537 forint lett.

[2] Az alperes a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) 2024. március 12-én érkezett értesítéséből szerzett arról tudomást, hogy a felperes jövedelme 2023 decemberében meghaladta a tárgyév (2023) első napján érvényes kötelező legkisebb munkabér havi összege tizennyolcszorosának megfelelő 4.176.000 forint éves keretösszeget. Erre figyelemmel a 2024. március 26-án kelt határozatában a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló 2011. évi CLXVII. törvény (a továbbiakban: Khetv.) 11. § (1) bekezdése alapján a 2023 decemberében utalt 505.130 forint szolgálati járandóságot a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 84. § (1) bekezdése alkalmazásával tartozásként írta elő a felperes részére. Indokolása szerint a felperes részéről a felróhatóság megállapítható, mivel a keretösszeg elérését a társadalombiztosítási járulékköteles jövedelem kifizetésétől számított 15 napon belül nem jelentette be.

A felperes keresete és az alperes védírata

[3] A felperes pontosított keresetében az alperes határozatának megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint a visszafizetésre kötelező határozat jogsértő, mivel a 2023. évi munkáltatói igazolásokkal igazoltan a keletkezett jövedelme nem haladta meg az éves keretösszeget.

[4] Az alperes védíratában a kereset elutasítását kérte. Érvelése szerint a Khetv. 11. § (1a) bekezdése nem volt alkalmazható a kötelező legkisebb munkabér, minimálbér és a garantált bérminimum megállapításáról szóló 508/2023. (XI. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 4. § (2) és (3) bekezdéseiben foglaltakra figyelemmel. A 2023-as évre nem változott az éves keretösszeg, azt továbbra is a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról szóló 573/2022. (XII. 23.) Korm. rendelettel (a továbbiakban: 573/2022. Korm. rendelet) megállapított minimálbérrel kell számítani. Kérte figyelembe venni azt is, hogy a Korm. rendelet szabályai az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdésében, illetőleg a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény 80. § és 81. §-ában foglaltak alapján, a kihirdetett veszélyhelyzet miatt fennálló különleges jogrend szabályaira hivatkozással kerültek megalkotásra. A felróhatóság körében hivatkozott a Kúria Mfv.10.378/2017/5. számú döntésére.

A bíróság ítélete

[5] A bíróság az alperes keresettel támadott határozatát a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 89. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásával megsemmisítette.

[6] A Khetv. 11. §-ának célját vizsgálva kiemelte, hogy a jogalkotó szerint abban az esetben, ha a szolgálati járandóságban részesülő személy keresőtevékenységet folytat, és abból a megélhetése megfelelő módon biztosított, nem indokolt, hogy részére az állam az öregségi nyugdíjkorhatár elérése előtt nyugellátást folyósítson. A megfelelő megélhetéshez elegendő juttatást a jogszabály egy éves keretösszegben állapította meg, amelynek elérésekor az ellátás folyósítását szüneteltetni kell, vagy ha a járulékalap az éves keretösszeget a tárgyév decemberében haladja meg, a december havi szolgálati járandóságot vissza kell fizetni.

[7] A bíróság a felperes által csatolt munkáltatói jövedelemigazolások alapján megállapította, hogy a felperes járulékalapot képező jövedelme a 2023-as évben 4.174.708 forint volt, amely összeg utólag változott meg abból az okból, hogy a minimálbért a jogalkotó 2023. december 1. napjától kezdődően megemelte 266.800 forintra, melynek következtében a felperes munkáltatója a 2023. december havi jövedelmet 77.211 forintról 80.040 forintra egészítette ki, ezért módosult a felperes járulékalapot képező jövedelme 4.177.537 forintra.

[8] A bíróság mindezek értékelése során jelentőséget tulajdonított a Khetv. 11. § (1) bekezdése mellett az (1a) bekezdésének is, amely két jogkövetkezményt fűz a minimálbér év közben történő megemeléséhez: az egyik az, hogy ilyen esetben az éves keretösszeget a minimálbér megemelt összegére figyelemmel kell meghatározni, a másik pedig az, hogy az elrendelt szünetelést a változásra figyelemmel felül kell vizsgálni. Az alperes a minimálbér megállapításáról szóló Korm. rendelet 4. és (2) és (3) bekezdésében foglaltakra hivatkozással mellőzte az éves keretösszeg átszámítását, holott e rendelkezések nem tartalmazzak előírást az éves keretösszeget érintően. A Korm.rendelet 4. § (2) bekezdése két olyan esetet jelöl meg, amikor csak 2024. január 1. napjától kezdődően kell figyelembe venni a megemelt minimálbér összegét: ezek közül az egyik a minimálbér alapján meghatározott juttatások, támogatások folyósítása, a másik pedig éppen a szolgálati járandóság szüneteltetése. Ezek alapján a bíróság megállapította, hogy a Korm. rendeletben a jogalkotó csak a szolgálati járandóság szüneteltetése kapcsán határozta meg a 2024. január 1-jei kezdő időpontot, de nem rendelkezett arról, hogy a megemelt minimálbért a keretösszeg újraszámításakor ne kellene figyelembe venni.

[9] A bíróság az alperes eljárását illetően nyomatékosan értékelte azt is, hogy míg a Tbj. 27. § (2) bekezdése szerint a már megemelt minimálbér 30%-ának megfelelő összegben vette figyelembe a felperes 2023. december havi jövedelmét, addig az éves keretösszeg meghatározásakor a 2023. január 1. napján érvényes összeggel számolt, amely ellentmondásos jogalkalmazással a felperest nyilvánvalóan hátrányos helyzetbe hozta. Az alperes a vonatkozó jogszabályi rendelkezések téves értelmezésével állapította meg az éves keretösszeget. Ezen téves jogértelmezésre tekintettel nem vizsgálta a bíróság az alperesnek a különleges jogrendben történő jogalkotásra vonatkozó okfejtését.

[10] A bíróság kiemelte, hogy a felperesnek – a munkáltatói igazolásokkal alátámasztottan – nem lehetett tudomása az éves keretösszeg átlépéséről, így az alperes a Tny. 84. § (1) bekezdésében megkövetelt felróhatóság indokát sem igazolta.

[11] Mindezek alapján a bíróság megállapította, hogy a felperes jövedelme a 2023-as évben nem haladta meg a megemelt minimálbérre átszámított módosított éves keretösszeget, ezért az alperesi határozat jogszabálysértő volt.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[12] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az eljárt bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára történő utasítását kérte a Khetv. 2. § (2) bekezdése, 11. § (1) bekezdése, a Korm. rendelet 4. § (2) és (3) bekezdése bíróság általi téves értelmezése miatt.

[13] Álláspontja szerint a Korm. rendelet 4. § (2) és (3) bekezdése egyértelműen rögzíti, hogy a rendelet rendelkezéseit a szolgálati járandóság 2024. évi szüneteltetése tekintetében kell alkalmazni, továbbá 2024. január 1. napjáig a szolgálati járandóság szüneteltetése tekintetében az 573/2022. Korm. rendelet alkalmazandó, azonban a bíróság e rendelkezéseket figyelmen kívül hagyta. Jelezte, hogy hasonló tényállás mellett a Szegedi Törvényszék az 5.K.700.474/2024/9. számú ítéletében, továbbá a Debreceni Törvényszék az 5.K.700.629/2024/9. számú és a 6.K.700.682/2024/5. számú ítéletében ettől eltérő eredményre jutott, és a felperesek kereseteit elutasította.

[14] Kiemelte, hogy a bíróság helytállóan határozta meg, hogy milyen kérdésben kell a jelen eljárásban döntenie, mint ahogyan abból is helyesen indult ki, hogy 2023-ban 4.177.537 forint összegű járulékalapot képező felperesi jövedelem keletkezett, amely összeg megegyezik a NAV-tól 2024. március 12-én érkezett adatszolgáltatásban szereplő összeggel. Az alperesnek a határozata meghozatalakor ezt az összeget kellett figyelembe vennie a keretösszeg elérésének megállapításánál. Mivel a felperes jövedelme az éves keretösszeget 2023 decemberében haladta meg, ezért a Khetv. 11. § (1) bekezdése alapján a tárgyév december havára folyósított szolgálati járandóságot vissza kell fizetnie.

[15] Az alperes kifogásolta, hogy a bíróság figyelmen kívül hagyta a Korm. rendelet 4. § (3) bekezdésében foglaltakat, melynek értelmében 2024. január 1. napjáig a (2) bekezdés szerinti esetben a 2023. november 30-án hatályos 573/2022. Korm. rendelet alkalmazandó, amiből következően a Khetv. 11. § (1a) bekezdése alkalmazására a Korm. rendelet 4. § (3) bekezdésében foglaltak alapján nincs lehetőség. A 2023 decemberében megemelkedett minimálbér összege ezért nem hatott ki az éves keretösszeg változására.

[16] A Korm. rendelet 4. § (2)-(3) bekezdései a szolgálati járandóság szüneteltetésének elrendelése kapcsán alkalmazandó Khetv. 11. § (1) és (1a) bekezdések alkalmazhatóságát érintik, mivel azok egyértelműen előírják, hogy a megemelt minimálbért 2024. január 1. napját követően a szolgálati járandóság 2024. évi szüneteltetése esetén kell alkalmazni.

[17] Az alperes kérte figyelembe venni a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) – felülvizsgálati kérelmében idézett – rendelkezéseit.

[18] A Khetv. 2. § (2) bekezdése visszautal az öregségi nyugdíjra vonatkozó szabályok megfelelő alkalmazására, ezért a Tny. 84. § (1) bekezdésében meghatározottak jelen esetre is irányadóak voltak, tehát a felróhatóságot vizsgálni kellett, és azt az alperes vizsgálta is. A Tny. 97. § (5) bekezdése alapján a felperest bejelentési kötelezettség terhelte, és a Tny. 84. § (1) bekezdése alapján megállapítható a felperes felróhatósága a bejelentési kötelezettsége elmulasztása miatt. E körben az ítéleti indokolás hiányos. Mindezek alapján a hivatkozott jogszabályok és az Alaptörvény 28. cikkében foglaltak megsértése is megállapítható.

[19] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[20] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott az alábbiak szerint.

[21] A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül [Kp. 115. § (2) bekezdés, 108. § (1) bekezdés].

[22] A Khetv. 11. § (1) bekezdése kimondja, hogy ha a korhatár előtti ellátásban vagy szolgálati járandóságban részesülő személy a tárgyévben biztosítással járó jogviszonyban áll, és az általa fizetendő társadalombiztosítási járulék alapja meghaladja a tárgyév első napján érvényes kötelező legkisebb munkabér havi összegének tizennyolcszorosát (a továbbiakban: éves keretösszeg), az éves keretösszeg elérését követő hónap első napjától az adott tárgyév december 31-éig, de legfeljebb az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig a korhatár előtti ellátás, illetve a szolgálati járandóság folyósítását szüneteltetni kell. Ha a fizetendő társadalombiztosítási járulék alapja az éves keretösszeget a tárgyév decemberében haladja meg, a folyósítás szüneteltetésére nem kerül sor, de a tárgyév december havi korhatár előtti ellátást, illetve szolgálati járandóságot vissza kell fizetni.

[23] A Khetv. 11. § (1a) bekezdése szerint, ha a kötelező legkisebb munkabér havi összege a tárgyévben emelkedik, az éves keretösszeget a megemelt összeg alapján kell meghatározni, és az (1) bekezdés szerint már elrendelt szüneteltetést ennek figyelembevételével – a kötelező legkisebb munkabér megemelt havi összegének hatálybalépését követő 30 napon belül – felül kell vizsgálni.

[24] A Korm. rendelet 4. § (1) bekezdése alapján e rendelet rendelkezéseit első alkalommal a 2023. december hónapra járó munkabérek megállapításánál kell alkalmazni. A (2) bekezdése szerint e rendelet rendelkezéseit első alkalommal a minimálbér vagy a garantált bérminimum összege alapján meghatározott, 2024. január hónapjára járó juttatások, támogatások (ide nem értve a jogszabály alapján nyújtott, intézmények működéséhez, szolgáltatások nyújtásához adott költségvetési támogatást), ellátások megállapításánál, valamint a korhatár előtti ellátás és a szolgálati járandóság 2024. évi szüneteltetése tekintetében kell alkalmazni. A (3) bekezdése értelmében 2024. január 1. napjáig a (2) bekezdés szerinti esetben a 2023. november 30-án hatályos, a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról szóló 573/2022. Korm. rendelet alkalmazandó.

[25] A Korm. rendelet 4. § (2)-(3) bekezdését a Kormány az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, figyelemmel a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény 80. és 81. §-ára, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva hozta. Ennélfogva a Korm.rendelet 4. § (2)-(3) bekezdései – amint arra az alperes is helyesen mutatott rá – a különleges jogrendben meghozott szabályozásnak tekintendők.

[26] A jelen eljárásban az alperes nem rendelkezett – nem is rendelkezhetett – a felperes december havi szolgálati járandóságának szüneteltetéséről, azonban arra hivatkozással, hogy a felperes nem tett bejelentést a 2023. évi keretösszeg túllépéséről, a 2023. december hónapban kifizetett szolgálati járandóság tartozásként történő előírásáról hozott határozatot. A bíróságnak ezen alperesi döntés jogszerűségét kellett vizsgálni, és értelmezni a Korm. rendelet 4. § (2) és (3) bekezdését.

[27] A Korm. rendelet 4. § (2) bekezdése a 3. §-ban meghatározott, 2023. december 1-jei hatályba lépéstől eltérően – egyebek mellett – a korhatár előtti ellátást és a szolgálati járandóságot érintően csak azok 2024. évi szüneteltetése tekintetében írta elő a Korm. rendelet első alkalommal történő alkalmazását; míg a Korm. rendelet 4. § (3) bekezdése a (2) bekezdés szerinti esetre visszautalva rendelte el 2024. január 1. napjáig a 2023. november 30-án hatályos 573/2022. Korm. rendelet alkalmazását. Ez utóbbi azt jelenti, hogy a korhatár előtti ellátás és a szolgálati járandóság 2023. évi szüneteltetése tekintetében a 2023. november 30-ig hatályos minimálbért kellett alkalmazni. Ennélfogva a rendelet az évközi minimálbér

emelkedésre tekintettel kivételt fogalmazott meg a Khetv. 11. § (1a) bekezdésében rögzített általános szabály alkalmazása alól.

[28] Mindezek alapján tévesen foglalt állást akként a bíróság, hogy a perbeli esetben nem volt jogszabályi akadálya annak, hogy a 11. § (1a) bekezdésében rögzített kedvezmény szabályt az alperes alkalmazza, és a minimálbér decemberi emelkedésére tekintettel a tárgyévi keretösszeget emelt összegben határozza meg. Az alperes a Khetv. 11. § (1a) bekezdését helyesen, a Korm.rendelet 4. § (2)-(3) bekezdései helytálló értelmezésével nem alkalmazta, határozata e tekintetben nem volt jogszabálysértő.

[29] Figyelemmel arra, hogy az alperes a határozatát a felperes – általa vitatott – felróható magatartására alapította, a bíróság jogszerűen vizsgálta, hogy a felperes terhére a felróhatóság megállapítható-e a tekintetben, hogy a Tny. 97. § (5) bekezdésében foglalt kötelezettsége ellenére tizenöt napon belül nem jelentett be a nyugdíj-biztosítási igazgatási szervnek minden olyan tényt, adatot, körülményt, amely az ellátásra jogosultságát vagy az ellátása folyósítását érinti.

[30] A peradatok szerint az alperes azért írta elő tartozásként a felperesnek 2023 decemberére kifizetett szolgálati járandóságot, mert a NAV tájékoztatása alapján azt állapította meg, hogy a fizetendő társadalombiztosítási járulék alapja a 2023. évi keretösszeget decemberben meghaladta.

[31] Megállapítható volt, hogy a felperes munkáltatója a 2023. decemberi adatszolgáltatásában a járulékalapot kiegészítette a Tbj. 27. § (2) bekezdésének megfelelően a minimálbér 30 %-a összegéig, ugyanakkor a 2024. január 31-én kelt, a személyi jövedelemadó bevallásához készített 23M30-as igazoláson 2023. december hónapnál ezt a kiegészítést nem szerepeltette, abban járulékalapot képező jövedelemként erre a hónapra 77.211 forintot tüntetett fel. Ez az összeg megegyezett a NAV 2024. április 30-án készített kimutatásában (a továbbiakban: NAV kimutatás) „munkaviszonyból származó bérjövedelem érdekképviseleti tagdíj nélkül” rovatban jelzett összeggel, ahol a „járulék alapja” rovatban 80.400 forint szerepelt a 2023. december hónapra.

[32] A fentiekből kitűnően a felperesnek arról nem volt tudomása, hogy a munkáltató a 2023 decemberét érintő adatszolgáltatásában a NAV felé a járulékalapot megemelte, ezért részéről felróhatóság, azaz az sem volt megállapítható, hogy nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Erre figyelemmel helytálló volt a bíróság azon jogi következtetése, hogy felróhatóság hiányában az alperesnek a szolgálati járandóság visszakövetelését a Tny. 84. § (1) bekezdése szerint előíró határozata nem volt jogszerű.

[33] Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet – az indokolás részbeni módosításával - a Kp. 121. § (2) bekezdése alkalmazásával hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

[34] *Amennyiben a felperesnek arról nem volt tudomása, hogy a munkáltató a 2023 decemberét érintő adatszolgáltatásában a NAV felé a járulékalapot megemelte, részéről a felróhatóság nem állapítható meg. Felróhatóság hiányában az alperesnek a szolgálati járandóság visszakövetelést előíró határozata nem jogszerű.*

Záró rész

[35] A pernyertes felperesnek a felülvizsgálati eljárásban költsége nem merült fel, ezért a Kúria e körben a Kp. 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 82. § (3) bekezdése alapján mellőzte a határozathozatalt.

[36] A felülvizsgálati eljárás a Khetv. 2. § (2) bekezdése szerint alkalmazandó Tny. 81. §-a alapján költségmentes, ezért a Kúriának az illeték viseléséről rendelkeznie nem kellett.

[37] Az ítélet elleni további perorvoslat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

[38] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése által alkalmazandó Kp. 99. § (3) bekezdése alapján irányadó Kp. 77. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2025. január 15.

Dr. Farkas Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Bérces Nóra s.k. előadó bíró, Dr. Kovács András s.k. bíró, Dr. Sugár Tamás s.k. bíró, Dr. Ujhelyi-Gyurán Ildikó s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő